

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 388/2010-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. októbra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., právne zastúpenej advokátom Mgr. F. P., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžf/63/2009 z 13. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. septembra 2010 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžf/63/2009 z 13. apríla 2010 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že Daňový úrad B. (ďalej len „daňový úrad“) rozhodnutím č. 651/230/43101/07/Mal. z 3. júla 2007 nepriznal v daňovom konaní sťažovateľke nadmerný odpočet dane z pridanej hodnoty, ktorý mal vzniknúť z postúpenia práv z licenčnej zmluvy k patentu, a namiesto toho jej určil priamu daňovú povinnosť vychádzajúc z právneho názoru, že predmetom licenčnej zmluvy je technické riešenie ako ucelená komplexná myšlienka chránená patentom, ktorá nie je reálne deliteľná, možno ju využívať výlučne ako celok, a preto v okolnostiach prípadu plnenie poskytnuté licenčnou zmluvou uzavretou sťažovateľkou a spoločnosťou T., s. r. o., ktorým malo byť využívanie patentu v rozsahu 15,00 %, je plnením nemožným. Z titulu nemožného plnenia nemohlo dôjsť k dodaniu služby, a preto nevznikla ani daňová povinnosť a nebola splnená ani podmienka uplatnenia práva odpočítať daň v zmysle § 49 ods. 1 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dani z pridanej hodnoty“).

Na základe odvolania sťažovateľky Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) rozhodnutím č. I/221/12583-86537/2007/991909-r z 26. novembra 2007 potvrdilo rozhodnutie daňového úradu ako vecne správne. Sťažovateľka následne podala žalobu proti rozhodnutiu daňového riaditeľstva, ktorú Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23 S/36/2008-72 zo 14. januára 2009 zamietol stotožniac sa so závermi daňových orgánov. Napokon aj najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil ako vecne správny rozsudok krajského súdu.

Sťažovateľka vidí ako kľúčové pochybenie najvyššieho súdu jeho procesný postup, ktorým nerešpektoval povinnosť vyplývajúcu z komunitárneho práva, podľa ktorého *«vnútroštátny súd musí predložiť prejudiciálnu otázku ESD vždy, keď sa splnia podmienky ... Súd však v tejto veci konanie neprerušil /§109 ods. 1 písm. c/ O. s. p./, ESD prejudiciálne otázky nepredložil /hoci rozpor medzi rozhodnutím súdu a platnou*

judikatúrou ESD je evidentný/, čím podľa nášho názoru porušil čl. 46 ods. 1... a porušil čl. 48 ods. 1 Ústavy SR...

Sťažovateľ tvrdí, že takýto výklad hmotno-právnych noriem, v danom prípade Smernice Rady 2006/112/ES /ďalej len „Smernica“/ a zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov /ďalej len „zákon č. 222/2004 Z. z./ krajským súdom, ako aj Najvyšším súdom SR, je v rozpore s ich obsahom a je ústavne neakceptovateľný. ...

Spoločný systém DPH je založený na zásade, že na tovar a služby sa uplatňuje všeobecná daň zo spotreby presne úmerná cene tovaru a služieb bez ohľadu na počet transakcií uskutočnených vo výrobnom a distribučnom procese pred stupňom na ktorom sa daň účtuje. ...

Nepriznanie nároku sťažovateľovi na odpočítanie dane z faktúry č. 051205/TA z 5. 12. 2005 od spoločnosti V. s. r. o. (sťažovateľka mala v skutočnosti zrejme na mysli spoločnosť T., s. r. o., pozn.) za odplatný prevod užívacích práv nemá oporu v Smernici a ani v zákone č. 222/2004 Z. z. ...

Členské štáty sú povinné umožniť odpočítať daňové zaťaženie, ku ktorému došlo v predchádzajúcom stupni. Toto právo má osobu povinnú platiť daň oslobodiť od akéhokoľvek zaťaženia daňou z pridanej hodnoty z bezprostredne predchádzajúceho stupňa. Povinnosť odvieť daň sa tak vzťahuje len na rôzne nákladové zložky ceny tovaru a služieb, ktoré sú súčasťou ceny na ďalšom stupni. Právo uplatniť nárok na odpočet dane je neoddeliteľnou súčasťou systému dane z pridanej hodnoty a v zásade ho nie je možné obmedziť. ...

Neuznaním odpočítania dane došlo k porušeniu princípu neutrality z pridanej hodnoty, ako jedného zo základných mechanizmov fungovania dane z pridanej hodnoty a k narušeniu podmienok hospodárskej súťaže /bod 4 a bod 5 preambuly Smernice.»

Ďalej sťažovateľka namietala, že postup daňových orgánov a súdov bol v rozpore s čl. 1 ods. 1 ústavy a s princípmi právneho štátu, „ktorých neoddeliteľnou súčasťou je aj princíp právnej istoty. Princíp právnej istoty spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány a súdy budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a

aplikovať /napr. II. ÚS 48/97/. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR je právo účastníka konania na rozhodnutie, ktoré je plne konformné s hmotno-právnym predpisom a v danom prípade aj s normami EÚ.

...

V uvedených rozsudkoch ide o svojvôľu pri výklade a aplikácii zákonného predpisu, pretože súdy sa pri výklade a aplikácii zákonného predpisu natoľko odchyľili od znenia príslušných ustanovení, že zásadne popreli ich účel a význam /napr. III ÚS 264/05/. Z uvedených dôvodov skutkové a právne závery súdov v uvedených rozsudkoch sú arbitrárne, z ústavného hľadiska neudržateľné a majú za následok porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR.“.

Sťažovateľka na základe uvedeného žiadala vydať toto rozhodnutie:

„1. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 5 Sžf/63/2009 z 13. 4. 2010 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a ods. 2 a čl. 48 ods. 1 Ústavy SR.

2. Najvyšší súd SR rozsudkom č. 5 Sžf/63/2009 z 13. 4. 2010 taktiež porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 5 Sžf/63/2009 z 13.4.2010 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

4. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia podľa ustanovenia § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. za 2 úkony právnej služby v sume 240,46 EUR.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať

rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 48 ods. 1 prvej vety ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že ústavný súd by mal v tejto veci zaujať názor k obsahu základného práva na súdnu ochranu s osobitným zreteľom na povinnosť/možnosť všeobecného súdu podľa čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodne čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva; ďalej len „zmluva“) predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“).

Podľa čl. 267 zmluvy Súdny dvor má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv,
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na Súdny dvor, aby o nej vydal rozhodnutie.

Ak sa takáto otázka predloží v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na Súdny dvor.

Rozhodovacou činnosťou ústavného súdu nebolo dosiaľ v iných prerokúvaných veciach vyslovené porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy z dôvodu, že všeobecný súd nepredložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru podľa medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Ústavný súd sa k tejto otázke už vyjadril v tomto zmysle: „Súčasťou takého právneho základu po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie je aj výklad práva spoločenstva podľa čl. 234 zmluvy Súdnym dvorom ES v konaní o prejudiciálnej otázke. V takom prípade je však výklad práva spoločenstva v rozsudku Súdneho dvora súčasťou právneho základu rozhodovania vo veci samej.“ (IV. ÚS 206/08)

Pri skúmaní, či v konkrétnej veci sa účastník môže spoliehať, že má ústavne chránené právo na to, aby vnútroštátny súd predložil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, je potrebné zohľadniť viacero právne významných skutočností a vziať na zreteľ čl. 267 zmluvy, judikatúru Súdneho dvora k tomuto článku, judikatúru ústavného súdu k obsahu základného práva na súdnu ochranu a v súlade s čl. 46 ods. 4 ústavy aj Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“) judikatúru k jeho príslušným ustanoveniam.

Ústavný súd konštatuje, že nie je príslušný na to, aby vykladal právo Európskej únie, pretože na jeho výklad je príslušný Súdny dvor, a to osobitne v konaní o predbežnej otázke. Účelom tohto konania je predovšetkým zaistiť jednotnú aplikáciu noriem Európskej únie

vnútroštátnymi súdmi členských štátov a zabrániť vzniku väčšieho množstva vnútroštátnej judikatúry, ktorá by bola v rozpore s komunitárnym právom [pozri Bobek, M.: Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 17].

Vnútroštátny súd je podľa § 1 OSP povinný zabezpečiť spravodlivú ochranu práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Súd dosahuje tento základný a aj ústavne vymedzený cieľ (čl. 46 ods. 1 ústavy) v postupe pred ním využívajúc pritom rozmanité procesné prostriedky. Takýmto procesným úkonom vnútroštátneho súdu je prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c) OSP, ak súd rozhodol, že požiada Súdny dvor o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy. Z uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku je zrejmé, že zákonná úprava predpokladá, že súd bude na poskytnutie spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov niekedy potrebovať na rozhodnutie vo veci samej výklad práva Európskej únie podávaný Súdny dvorom v konaní o prejudiciálnej otázke.

Povinnosť predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru platí len pre taký vnútroštátny súd, ktorý je súdom poslednej inštancie v konkrétnom spore alebo v inej právnej veci, t. j. súdom, proti ktorého rozhodnutiu nemožno podať žiaden opravný prostriedok (výnimkou z povahy veci je návrh na obnovu konania). Ak taký súd, ktorý je súdom, proti ktorého rozhodnutiu už niet žiadneho opravného prostriedku, nepredloží prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru, hoci tak urobiť mal, otvára sa otázka ústavnosti jeho postupu so zreteľom na čl. 46 ods. 1 a 4 a čl. 48 ods. 1 ústavy.

Nepredloženie veci Súdnemu dvoru v prípadoch, keď je príslušný súd povinný tak urobiť, môže znamenať odňatie veci zákonnému sudcovi aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v zmysle ktorého má každý právo na to, aby jeho vec bola prejednaná súdom zriadeným na základe zákona. Kompetencie a príslušnosť súdu tak nielenže musia byť zákonom ustanovené, ale musia byť v praxi taktiež aplikované.

Sťažovateľka tvrdí, že najvyšší súd mal predložiť Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku, a ak tak neurobil, porušil okrem iného jej základné právo na zákonného sudcu zaručené v čl. 48 ods. 1 ústavy.

V súvislosti s nesplnením povinnosti predložiť predbežnú otázku Súdnemu dvoru podľa čl. 267 zmluvy (predtým čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) možno spomenúť napr. judikatúru nemeckého Spolkového ústavného súdu, ktorý už dlhodobo uznáva, že Súdny dvor patrí pod pojem zákonného sudcu v zmysle čl. 101 ods. 1 druhej vety Základného zákona Spolkovej republiky Nemecko (ďalej len „základný zákon SRN“). Obdobná zásada ako v základnom zákone SRN je zakotvená taktiež vo väčšine ústav členských štátov Európskej únie.

Treba poznamenať, že nie každé porušenie povinnosti predložiť predbežnú otázku je podľa judikatúry nemeckého Spolkového ústavného súdu považované za porušenie garancie zákonného sudcu. Je to tak iba v prípade, ak súd, ktorý predbežnú otázku nepredložil, svoju povinnosť tak urobiť „nerozpoznal“. Samotná procesná vada (error in procedendo) na porušenie záruky zákonného sudcu nepostačuje [porovnaj rozhodnutie Spolkového ústavného súdu *Europarecht* (Eur) 1988, s. 190]. V zmysle judikatúry nemeckého Spolkového ústavného súdu k svojvôli vedúcej k porušeniu práva na zákonného sudcu by došlo, ak rozhodujúci súd posledného stupňa mal sám pochybnosti týkajúce sa správneho výkladu komunitárneho práva, a napriek tomu sa neobrátil na Súdny dvor, alebo ak rozhodujúci súd sa úmyselne odchyľil od ustáleného výkladu danej otázky, a napriek tomu nezahájil konanie o predbežnej otázke, a ak neexistovala ustálená judikatúra Súdneho dvora k danej otázke, alebo takáto judikatúra nepokrýva celú problematiku [pozri Bobek, M.: *Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES*. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 49].

Konanie podľa čl. 267 zmluvy je založené na del'be úloh medzi vnútroštátnymi súdmi a Súdny dvorom. Je vecou len vnútroštátneho súdu, pred ktorým začal spor a ktorý nesie zodpovednosť za súdne rozhodnutie, posúdiť so zreteľom na konkrétne okolnosti veci nevyhnutnosť rozsudku o prejudiciálnej otázke pre vydanie rozsudku vo veci samej, ako aj relevantnosť otázok, ktoré položí Súdnemu dvoru. V dôsledku toho je Súdny dvor v zásade

povinný rozhodnúť, pokiaľ sa položené otázky týkajú výkladu práva spoločenstva (napríklad rozsudok z 11. júla 2006, Chacón Navas, C 13/05, bod 32 a tam citovaná judikatúra).

Z toho však vyplýva, že v rozsahu výkladu práva spoločenstva je zákonným sudcom vo veci začatej pred vnútroštátnym súdom nielen sudca určený rozvrhom práce podľa osobitných predpisov, ale aj komunitárny sudca, lebo jeho povinnosť rozhodnúť o otázkach interpretácie komunitárneho práva je súčasne aj jeho oprávnením, ktoré nemožno zásadne obísť, a ak, tak len komunitárnym právom určenými spôsobmi, ktoré vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora európskych spoločenstiev, napríklad vo veciach, v ktorých sa uplatní CILFIT formula (pozri rozsudok vo veci 283/81 Srl CILFIT a Lanificio di Gavardo SpA proti Ministerstvu zdravotníctva zo 6. októbra 1982).

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 23 S 36/2008-72 zo 14. januára 2009, ktorým bola zamietnutá žaloba sťažovateľky o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia daňového riaditeľstva, konštatujúc dostatočnosť „*logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem*“ a v prevažujúcom rozsahu sa stotožňujúc s právnym názorom krajského súdu. Najvyšší súd považoval za nutné „*skúmať právny záver žalovaného o nemožnosti právneho plnenia, pokiaľ sa malo zmluvne poskytnúť právo... užívať patent*“, pričom uviedol, že skutočný obsah právneho úkonu sa „*musí zisťovať využitím základných výkladových pravidiel, ktoré sú pre dotknutú oblasť pozitívneho práva predpísané*“. S použitím ustanovení podľa § 266 Obchodného zákonníka a po zohľadnení odborného stanoviska Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky obsiahnutého v spise došiel aj najvyšší súd k záveru zhodnému so závermi krajského súdu, že *«poskytnuté zmluvné plnenie - prevod práva užívať patent SR č. 278312 „Spôsob úpravy mastenca“ v rozsahu 15 % užívacích práv poskytovateľa licencie (výslovne uvedené v čl. IV. - najmä bod 3.) predstavuje k právu užívať patent nemožné plnenie, inak povedané, zákonom a technickými podmienkami využiteľnosti patentu neuskutočiteľné plnenie»*.

Pokiaľ ide o kľúčovú námietku sťažovateľky, že najvyšší súd nepredložil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa výkladu Smernice Rady 2006/112/ES

z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty (Ú. v. EÚ L 347, 11. decembra 2006) v znení smernice Rady 2006/138/ES z 19. decembra 2006 (Ú. v. EÚ L 384, 29. decembra 2006) (ďalej len „Smernica Rady“), ústavný súd musí pripomenúť, že účastník konania podľa zákonnej úpravy nemá nárok na to, aby vnútroštátny súd prerušil konanie a predložil prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru. Takýto postup však môže navrhnúť a môže ho ovplyvniť prípadným odvolaním sa proti uzneseniu, ktorým sa o návrhu na prerušenie konania z dôvodu predloženia prejudiciálnej otázky (ne) vyhovel.

Ústavný súd preskúmaním vyžiadaného spisu krajského súdu sp. zn. 23 S/36/2008 zistil, že sťažovateľka v konaní pred krajským súdom ani v odvolacom konaní pred najvyšším súdom nenamietala nesprávny výklad aktov Európskej únie daňovým úradom a daňovým riaditeľstvom a ani nenavrchovala začatie konania pred súdnym dvorom o prejudiciálnej otázke. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že ani sťažovateľka sa v spore dôsledne neriadila zásadou *vigilantibus iura* (každý nech si stráži práva), keď nenastolila otázku týkajúcu sa rozporu aplikovaných ustanovení zákona o dani z pridanej hodnoty so Smernicou Rady, ktorej obsah bol transponovaný do zákona o dani z pridanej hodnoty zákonom č. 593/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov.

Zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku nevyplýva, že všeobecný súd môže prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru návrh na rozhodnutie o prejudiciálnej otázke o výklade právneho aktu Európskej únie len na návrh účastníka konania, avšak predpokladom takéhoto procesného postupu nie je len samotná skutočnosť, že sa v konkrétnej veci aplikujú ustanovenia zákona platného v Slovenskej republike, do ktorého bol prenesený obsah únieových právnych noriem. Predpokladom povinnosti zahájiť konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry Súdného dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva je pre riešenie daného prípadu relevantná [Bobek, M.: Porušení povinnosti zahájit řízení o předběžné otázce podle článku 234 (3) SES. Praha: C. H. Beck, 2004, s. 41]. Ako vyplýva z citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, v danom prípade bolo podstatnou právnou otázkou posúdenie možnosti/nemožnosti plnenia

zmluvy a z toho vyplývajúceho záveru, či došlo k uskutočneniu zdaniteľného plnenia. Právny záver všeobecných súdov o tom, že v okolnostiach prípadu ide o neuskutočiteľné plnenie, sa opiera o ustanovenia Obchodného zákonníka upravujúce všeobecné náležitosti právnych úkonov a náležitosti licenčnej zmluvy (uvedené vyplýva aj z odkazu najvyššieho súdu na obsah preskúmaného rozhodnutia krajského súdu), a nie z právnych noriem upravujúcich otázku dane z pridanej hodnoty obsahujúcich transponované normy komunitárneho práva, ktorých odlišného výkladu sa sťažovateľka v sťažnosti domáhala. Z uvedeného dôvodu potom ústavný súd nevidí dôvod vyhodnotiť postup najvyššieho súdu, ktorý nepredložil Súdnemu dvoru prejudiciálnu otázku týkajúcu sa Smernice Rady, ako nesprávny, pretože otázka výkladu komunitárneho práva pre riešenie daného prípadu nebola relevantná. Právne posúdenie vzniku práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty podľa príslušných ustanovení zákona bolo totiž determinované posúdením právneho úkonu, z ktorého k uskutočneniu zdaniteľného plnenia malo dôjsť. Pokiaľ ani názor krajského súdu nebol v odvolacom konaní pred najvyšším súdom oponovaný sťažovateľkou v tom smere, že relevantné právne normy boli na tento prípad aplikované v rozpore s komunitárnym právom, prípadne jeho judikatúrou, nie je opodstatnené považovať napadnuté rozhodnutie za porušujúce ústavno-procesné práva obsiahnuté v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že nie je opravnou inštanciou voči všeobecným súdom, ale je súdnym orgánom ochrany ústavnosti podľa čl. 124 ústavy. Navyše, ani poukaz sťažovateľky na niektoré rozhodnutia Súdného dvora týkajúce sa výkladu smerníc práva Európskej únie v súvislosti s daňou z pridanej hodnoty nepreukázalo po právnej stránke zjavný rozpor napadnutého rozhodnutia s ich obsahom, pretože ani v jednom z týchto konaní nebol riešený prípad vzniku práva na odpočítanie dane z pridanej hodnoty z nemožného plnenia.

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia s ohľadom na ustanovenie § 120 ods. 1 OSP zosumarioval skutkové a právne poznatky a z nich následne plynúce logické úvahy, ktoré viedli k záveru vyjadrenému vo výroku rozhodnutia. Najvyšší súd predložil odpovede na všetky vznesené otázky, ktoré právne kvalifikoval spôsobom súladným s ústavou. Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti uzavrel, že z napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že tento svoje právne závery aj

dostatočne odôvodnil. Z jeho záverov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľka s rozhodnutím najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia. Ústavný súd poukazuje na to, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, I. ÚS 3/97).

Keďže v konaní pred všeobecnými súdmi sa nepreukázala potreba výkladu komunitárneho práva Súdnym dvorom v konaní o prejudiciálnej otázke (ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že uvedený postup sťažovateľka ani nenavrhovala), nemožno dospieť ani k záveru, že došlo k porušeniu základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd nezistiac relevantnú súvislosť medzi napadnutým postupom najvyššieho súdu a základnými právami a slobodami, ktorých porušenia sťažovateľka namietala, odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v nej sťažovateľka nastolila a ktoré sú viazané na úspech v konaní.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. októbra 2010